

ČAS STVORENIA 2026

ŽIVÁ VODA

Aj malá kvapka
môže priniesť život.

1. september – 4. október

Inšpirované podľa [Season of Creation 2026](#)

Pripravili eRko a Laura

eRko

OBDOBIE STVORENIA 2026

Každoročne od 1. septembra do 4. októbra sa celosvetová kresťanská rodina spája v modlitbe a praktickej akcii za ochranu nášho spoločného domova. Tento rok sa zjednocujeme okolo témy „Živá voda“ a symbolu „Ponorenie sa do živej vody“, inšpirovaného biblickým videním proroka Ezechiela (Ez 47, 9.12).

Prístup k čistej vode je základným ľudským právom, no ekologická kríza stavia svet na pokraj 'vodného bankrotu'. Táto brožúra ponúka našej farnosti podrobný návod, liturgické materiály a praktické aktivity, ako prežiť toto milostivé obdobie v duchu obrátenia (metanoia) a obnovy.

„Spravodlivosť v oblasti životného prostredia už nemožno považovať za abstraktný pojem alebo vzdialený cieľ. Je to naliehavá potreba, ktorá zahŕňa oveľa viac než len jednoduchú ochranu prírody. Pre veriacich je to povinnosť zrodená z viery...”

– Svätý Otec Lev XIV.

I. TEOLOGICKÝ KONTEXT A POSOLSTVO

Videnie proroka Ezechiela (Ez 47, 1-12)

Kontext biblického proroctva je poznačený hlbokou politickou a spoločenskou katastrofou: Jeruzalem bol zničený babylonským vojskom, chrám zrovnaný so zemou a ľudia odvlečení do exilu. Práve do tohto beznádejného stavu prináša prorok Ezechiel víziu obnovy. Spod prahu nového chrámu vyteká voda, ktorá postupne rastie na neprebroditeľnú rieku. Táto rieka preteká pustatinami a vteká do Mŕtveho mora – miesta sterility, kde nič nežije.

Keď tam dorazí, slaná voda sa mení na sladkú a oživa hojnosťou rýb. Na oboch brehoch rastú ovocné stromy, ktorých lístie nikdy nevädne a slúži ako liek pre národy, lebo ich zavlažuje svätyňa.

Globálna kríza vody a naša zodpovednosť

Ezechielovo videnie ostro kontrastuje s realitou. Podľa údajov OSN až 2,1 miliardy ľudí (1 zo 4 obyvateľov) nemá doma prístup k bezpečnej pitnej vode. Kvôli klimatickým zmenám a drancovaniu čelíme 'vodnému bankrotu'. Znečistenie tokov chemikáliami a plastmi ničí život: sladkovodná fauna klesla za 50 rokov o 85 %. Dokonca aj chladenie dátových centier pre AI spotrebovávajú kritické zásoby vody. **Ako kresťania sme povolaní chrániť stvorenie ako dar Božej prítomnosti, premeniť náš prístup z nadvlády na múdru ochranu.**

II. MODLITBOVÁ POBOŽNOSŤ

Veriaci si prinesú z domu čistú vodu z lokálnych zdrojov (potok, studňa, rieka) v sklenených fľašiach. Táto voda sa počas pobožnosti symbolicky zleje do spoločnej veľkej nádoby.

1. Úvodné vzývanie Ducha Svätého

Kňaz: Na počiatku sa Duch Boží vznášal nad vodami. A Boh videl, že sú dobré.

Všetci: Príď, Duchu Svätý, a obnov tvárosť Zeme.

Kňaz: Prorok videl riekou vytekať z chrámu, a kamkoľvek rieka tiekla, všetko žilo.

Všetci: Príď, Duchu Svätý, a obnov tvárosť Zeme.

Kňaz: Ježiš zvolal: „Ak je niekto smädný, nech príde ku mne... Z vnútra veriaceho potečú rieky živej vody.“

Všetci: Príď, Duchu Svätý, a obnov tvárosť Zeme.

2. Vďakyvzdanie za vody

(Vlievanie prinesenej lokálnej vody do spoločnej veľkej nádoby)

Skláňame sa pred tebou, Bože, a ďakujeme ti za dar vody, ktorý udržiava a očisťuje všetok život. Ďakujeme za miestne rieky, potoky a jazerá našej domoviny. Pripomíname si, že si nás stvoril v zavlažovanej záhrade, na púšti si vyviedol vodu zo skaly a pri kríži si nás obmyl vodou z Ježišovho boku. Obmývaš nás svojou milosťou a hasíš každý smäd.

3. Ekologický nárek

Vyznávame naše ekologické viny a ľahostajnosť. Volajme spoločne: „Odprosujeme Ťa Pane.“

Kňaz: Hľadáme na tvoje vody, Bože, a smútime: Rieky sú znečistené. Oceány sú dusené plastmi. Morský život mizne z otepľujúcich sa morí. Korálové útesy chradnú.

Všetci: Odprosujeme Ťa Pane.

Kňaz: Pobrežia zaplavujú stúpajúce moria. Búrky silnejú a ničiace záplavy pustošia domovy. Drsné sucho premieňa úrodnú pôdu na prach a nevinné deti trpia smädom.

Všetci: Odprosujeme Ťa Pane.

Kňaz: Vyznávame, že sme nechránili tvoje vody. Spotrebovávali sme vodu bezohľadne a znečistili sme to, čo si ty nazval dobrým.

Všetci: Odprosujeme Ťa Pane.

4. Prosby

Kňaz: Bratia a sestry, voda je vzácnym Božím darom a prameňom života. S dôverou prosme Boha za celé jeho stvorenie. Volajme: „Pane, obnov svoju zem.“

- Modlime sa za rieky, jazerá a pramene, aby zostali čisté a plné života.
 - Modlime sa za ľudí, ktorí nemajú dostatok čistej a pitnej vody.
 - Modlime sa za vysychajúcu pôdu a všetky krajiny postihnuté suchom.
 - Modlime sa, aby sme si vážili vodu, neplytvali ňou a chránili ju pre budúce generácie.
- Všetci: Pane, obnov svoju zem.

Milosrdný Bože, vypočuj naše prosby. Nauč nás chrániť vodu a celé tvoje stvorenie, aby mohlo prinášať život všetkým ľuďom. Skrze Krista, nášho Pána. Amen.

5. Modlitba

Svätý Bože, tvoj Duch sa na počiatku vznášal nad vodami. Celé stvorenie sa zhromažďuje, smädné po tvojej milosti. Ďakujeme ti za dar vody, za tepny našej Zeme, ktoré vyživujú cédre i veľryby, pastviny aj mestá. Ďakujeme ti za miestne vody našej domoviny.

Vyznávame však, že sme s týmto darom zaobchádzali ako s tovarom. Svojím odpadom sme zahltili moria a hľadáme na stúpajúci prílív ako na dôsledok našich činov. Roztop naše chladné srdcia a nechaj prúdiť vody pokánia.

Prebuď v nás poslanie starať sa o vody – chrániť povodia, brániť práva vody a honorovať dôstojnosť smädných. Nech je tvoje Slovo v nás prameňom prúdiacim pre uzdravenie národov. Nech nás Kristus, ktorý je Živou vodou, posilní pre dielo obnovy, a Duch Svätý nech nás nesie na prúdoch milosti, kým spravodlivosť nezaplaví svet ako voda a právo ako nevyčerpatelný prúd. Amen.

III. AKTIVITY PRE DETI

1. Umelecké diela „Živá voda“

Deti dostanú rôzne výtvarné materiály, aby vytvorili vlastnú interpretáciu symbolu „Ponorenia sa do živej vody“. Tieto diela sa následne vystavia na viditeľné miesto, napríklad na nástenke.

2. Stretko: Živá voda

Téma: Voda ako Boží dar a náš spoločný záväzok

Veková skupina: približne 6 – 12 rokov

Trvanie: cca. 75 minút

Pomôcky: modrá látka alebo dlhý pás modrého papiera, Sväté písmo, papierové rybičky, listy a ovocie, farebné papiere, pastelky a fixky, nožnice a lepidlo, misa a džbán s čistou vodou, papierové kvapky, pracovné rukavice a nádoby na bezpečný odpad, prípadne krhly na polievanie.

1. Aktivita: Kvapka ku kvapke

Deti sa voľne pohybujú po miestnosti a predstavujú malé kvapky vody. Animátor tleska, hrá na hudobnom nástroji alebo pustí hudbu. Keď hudba prestane, zvolá: „Kvapky sa spájajú do potôčika po dvoch!“ Deti rýchlo vytvoria dvojice. Hra pokračuje spájaním do štvoríc a väčších skupín, až napokon všetky deti vytvoria jednu veľkú rieku alebo jazero.

Krátka reflexia:

- Čo dokáže veľká rieka, čo jedna kvapka nedokáže?
- Čo môžeme dokázať, keď si vo farnosti navzájom pomáhame?

Animátor uzavrie aktivitu slovami: „Každý z nás je ako malá kvapka. Keď sa spojíme, môžeme vytvoriť silnú rieku dobra, ktorá prináša pomoc a život.“

2. Aktivita: Biblický príbeh

Animátor rozvinie na zemi modrú látku alebo dlhý pás papiera. Jednoduchými slovami porozpráva deťom o videní proroka Ezechiela:

„Ezechiel videl vodu, ktorá vytekala z Božieho chrámu. Najprv jej bolo málo, ale postupne z nej vznikla veľká rieka. Všade, kam rieka pritekala, objavil sa život. Začali rásť stromy, dozrievalo ovocie a vo vode plávalo množstvo rýb.“

Počas rozprávania deti postupne dotvárajú rieku:

- prstami naznačujú kvapkanie a šumenie vody,
- ukladajú pozdĺž rieky papierové stromy, listy a ovocie,
- pridávajú rybičky a ďalšie vodné živočíchy,
- spoločne ukazujú, ako rieka rastie a ožíva.

Otázky pre deti:

- Čo sa stalo všade tam, kam pritekala voda?
- Prečo ľudia, rastliny a zvieratá potrebujú vodu?
- Ako môžeme pomôcť, aby boli naše rieky a potoky čisté?

3. Aktivita: Rieka našich dobrých skutkov

Každé dieťa si vyrobí farebnú papierovú rybičku. Použijeme papier, pastelky a prírodné alebo opakovane použiteľné výtvarné materiály. Vyhneme sa plastovým trblietkam, ktoré sa môžu dostať do vody a prírody. Na rybičku deti napíšu alebo nakreslia jeden dobrý skutok, ktorým chcú chrániť vodu a prírodu. Napríklad:

- pri umývaní zubov zatvorím vodu,
- nebudem odhadzovať odpadky,
- budem používať vlastnú fľašu,
- upozorním dospelého na znečistený potok,
- pomôžem polievať strom,

- budem sa o prírodu starať.

Rybičky potom umiestnia na modrú látku alebo papierovú rieku. Vznikne spoločné dielo „Rieka našich dobrých skutkov“.

Dielo môžeme vystaviť na nástenke, pri vchode do kostola alebo vo farskej miestnosti. Výrobky neumiestňujeme priamo na oltár ani na miesto určené na liturgické slávenie.

Staršie deti môžu navyše pomocou techniky kašírovania vyrobiť malé modré papierové misky. Misky slúžia iba ako symbolické výrobky, nie ako nádoby na pitie alebo uchovávanie vody.

4. Aktivita: Eko-pátrači

Deti sa spolu s dospelými vydajú na krátku obhliadku farskej záhrady alebo bezpečného okolia kostola. Hľadajú miesta, kde sa dá lepšie starať o prírodu.

Môžu napríklad:

- pozbierať bezpečné papiere a plastové obaly,
- nájsť miesto, kde treba upratať,
- skontrolovať, či niekde zbytočne neuniká voda,
- poliať vysadený strom alebo rastliny,
- všimnúť si rastliny a živočíchy v okolí.

Pri zbieraní odpadu deti používajú rukavice a pracujú pod dohľadom dospelých. Nesmú sa dotýkať skla, injekčných striekačiek, chemikálií, ostrých predmetov ani neznámeho odpadu. Takéto predmety oznámia dospelému. Po aktivite si všetci dôkladne umyjú ruky.

Kamienky, ulity, listy a rastliny nechávame v prírode. Deti si ich môžu odfotografovať alebo nakresliť do svojho „denníka eko-pátrača“.

5. Záverečná modlitba

Deti nakreslia, čo ubližuje vode a prírode. Môžu znázorniť odpadky, plasty, špinavú vodu, uhynuté ryby alebo zbytočné plytvanie vodou. Obrázky položia okolo prázdnej misy. Animátor vysvetlí:

„Tieto obrázky nám ukazujú, že príroda môže byť zranená. Sú ako slzy zeme. Boh nás pozýva, aby sme si všímali, čo je poškodené, a pomáhali to uzdravovať.“

Každé dieťa potom naleje do misy malé množstvo čistej vody. Počas toho môže povedať svoj dobrý skutok alebo krátku prosbu.

Bože, ďakujeme ti za vodu a za všetko živé. Odpusť nám, keď plytváme vodou alebo sa nestaráme o prírodu. Nauč nás robiť dobré skutky, ktoré prinášajú život ľuďom, zvieratám aj rastlinám. Amen.

IV. AKTIVITY PRE MLADÝCH

1. Via Creationis (Cesta stvorenia)

Zorganizujte pobožnosť Via Creationis pod holým nebom. Podobne ako pri krížovej ceste, aj tu prechádzame jednotlivé zastavenia v prírode, spájame tajomstvo stvorenia s poznatkami vedy a modlíme sa za záchranu zeme. Najlepším miestom je prechádzka popri rieke či potoku. Zaradte chvíle úplného ticha na počúvanie chválospevu stvorenstva.

2. Čistenie riek a studničiek

Zorganizujte vyčistenie lokálneho potoka, studničky či rieky od odpadkov. Aktivitu môžete spojiť s medzinárodným Svetovým dňom čistenia pobrežia (Coastal Clean-up Day), ktorý v roku 2026 pripadá na sobotu 19. septembra. Ide o silné spoločné svedectvo kresťanov priamo v našom regióne.

3. Výsadba stromov pri sviatostiach

Zavedte vo farnosti krásnu tradíciu sadiť stromy pri príležitosti významných udalostí, ako sú napríklad krsty, birmovky, sobáše. Stromy pohlcujú emisie, bránia erózii, znižujú riziko záplav a chladia farnosti počas letných horúčav. Sú živým svedectvom o našej viere v budúcnosť.

4. Premietanie filmu „List“

Zorganizujte vo farnosti spoločné premietanie dokumentárneho filmu *The Letter (List)*. Film predstavuje ľudí z rôznych častí sveta, ktorých život ovplyvňuje klimatická kríza. Po premietaní usporiadajte diskusiu o tom, ako môže byť vaša farnosť viac „Laudato si“, ako môže lepšie chrániť prírodu, šetrne využívať vodu a energiu a pomáhať ľuďom, ktorých najviac zasahujú ekologické problémy.

Návrhy otázok do diskusie:

1. Čo nás vo filme najviac oslovilo alebo prekvapilo?
2. Aké ekologické problémy vidíme v našej obci alebo farnosti?
3. Ako v našej farnosti využívame vodu, energiu a ďalšie zdroje?
4. Čo môžeme urobiť, aby sme menej plytvali a tvorili menej odpadu?
5. Ako môžeme do starostlivosti o stvorenie zapojiť deti, mladých a rodiny?
6. Aký jeden konkrétny krok môže naša farnosť uskutočniť v najbližších mesiacoch?
7. Kto sa môže zapojiť a pomôcť s jeho realizáciou?

5. Stretko: Ponorení do živej vody

Téma: Živá voda – viera, zodpovednosť a starostlivosť o stvorenie

Trvanie: 90 minút

Veková skupina: približne 13 – 20 rokov

Pomôcky: väčšia modrá látka, Sväté písmo, misa s čistou vodou, papierové kvapky, modré stuhy alebo pásy papiera, perá a fixky, veľké papiere alebo flipchart, lepiaca páska, vytlačené zadania pre skupiny, sviečka, prípadne projektor na fotografie alebo krátku prezentáciu.

1. Aktivita: Sme na jednej lodi

Animátor rozprestrie na zemi modrú látku, ktorá predstavuje spoločný životný priestor. Všetci účastníci sa na ňu postavia. Látka sa postupne skladá a zmenšuje. Úlohou skupiny je nájsť spôsob, ako sa na nej všetci bezpečne udržia.

Pri aktivite sa nikto nesmie tlačiť, dvíhať ani vyradiť zo skupiny. Ak sa niekto nemôže zapojiť pohybovo, môže skupine radiť a pomáhať hľadať riešenie.

Otázky na reflexiu:

- Čo sa dialo, keď sa náš spoločný priestor zmenšoval?
- Mysleli sme iba na seba alebo aj na ostatných?
- Kto zostával na okraji a kto mu pomohol?
- V čom sa táto skúsenosť podobá na dnešný svet?
- Prečo môžeme ekologické problémy riešiť iba spolu?

Animátor vysvetlí, že zem, voda a ďalšie prírodné zdroje sú spoločnými darmi. V duchu výziev aj pápeža Františka zdôrazní, že starostlivosť o stvorenie je spoločnou kresťanskou zodpovednosťou.

2. Aktivia: Rieka, ktorá uzdravuje

V strede kruhu je položená misa s vodou a zapálená sviečka. Jeden z účastníkov pomaly prečíta úryvok Ez 47, 1 – 12. Po chvíli ticha animátor vyzve mladých, aby povedali slovo alebo obraz, ktorý ich v texte oslovil.

Otázky do diskusie:

- Čo môže „živá voda“ znamenať v našom živote?
- Ktoré miesta v našej farnosti alebo obci potrebujú uzdravenie?
- Čím môžeme priniesť život tam, kde dnes vidíme poškodenie alebo ľahostajnosť?

Božia rieka prináša život všade, kam prichádza. Aj my sme pozvaní prinášať nádej, obnovu a starostlivosť tam, kde žijeme.

3. Aktivita: Diskusia

Animátor predstaví tri stručné fakty:

- Približne jeden zo štyroch ľudí na svete nemá prístup k bezpečne spravovanej pitnej vode.

- Monitorované populácie sladkovodných živočíchov sa od roku 1970 zmenšili v priemere o 85 %. Tento údaj neznamená, že zaniklo 85 % všetkých sladkovodných druhov.
- Dátové centrá a systémy umelej inteligencie môžu spotrebúvať vodu priamo na chladenie aj nepriamo pri výrobe elektriny a technických zariadení. Ich skutočná spotreba závisí od miesta, technológie a spôsobu chladenia.

Nasleduje krátka diskusia:

- Ktorý údaj vás najviac prekvapil?
- Kde sa voda spotrebúva bez toho, aby sme si to uvedomovali?
- Aké problémy s vodou poznáme vo svojom okolí?
- Máme v obci znečistený potok, čiernu skládku, vysychajúci prameň alebo miesto, kde sa vodou plytvá?
- Ako môžeme používať digitálne technológie rozumnejšie bez odmietania ich užitočných možností?

4. Aktivita: Od slov k činom

Mladí sa rozdelia do menších skupín. Každá skupina pripraví návrh jednej aktivity, ktorú by bolo možné uskutočniť vo farnosti. Každá skupina si odpovie na päť otázok:

1. Aký problém chceme riešiť?
2. Aký konkrétny cieľ chceme dosiahnuť?
3. Koho potrebujeme osloviť?
4. Aké pomôcky, povolenia alebo financie budeme potrebovať?
5. Kto urobí prvý krok a dokedy?

Skupiny stručne predstavia svoje návrhy. Na záver si všetci vyberú jednu uskutočniteľnú aktivitu a určia zodpovedné osoby aj termín prvého kroku.

5. Aktivita: Rieka nádeje

Každý dostane papierovú kvapku a napíše na ňu jednu obavu alebo „bolesť stvorenia“. Môže to byť napríklad znečistená rieka, sucho, uhynuté živočíchy, plytvanie vodou alebo ľahostajnosť ľudí.

Kvapky účastníci položia okolo misy s vodou. Nevkladajú ich priamo do vody, aby zostali čitateľné a nevznikol zbytočný odpad.

Potom každý dostane modrú stuhu alebo pás papiera. Napíše naň jeden konkrétny krok nádeje, napríklad:

- budem si pri umývaní zubov zatvárať vodu,
- budem používať vlastnú fľašu,
- zapojím sa do čistenia okolia,
- nebudem vyhadzovať odpadky do prírody,
- porozprávam sa doma o šetrení vodou.

Stuhy sa položia vedľa seba tak, aby vytvorili symbolickú „rieku nádeje“.

6. Záverečná modlitba

Účastníci si posadajú do kruhu okolo misy s vodou a vytvorenej rieky nádeje. Možno použiť oficiálnu spoločnú modlitbu Obdobia stvorenia 2026 alebo túto krátku modlitbu:

Bože, Stvoriteľ a Darca života, ďakujeme ti za vodu, ktorá osviežuje, očisťuje a dáva život. Prosíme za ľudí, ktorí nemajú dostatok bezpečnej pitnej vody, za krajiny postihnuté suchom a za všetky. Daj nám odvahu meniť svoje návyky, spolupracovať s druhými a prinášať uzdravenie do prostredia, v ktorom. Pomôž nám, aby naše predsavzatia nezostali iba slovami, ale stali sa konkrétnymi skutkami lásky k ľuďom a k celému stvoreniu. Skrze Krista, nášho Pána. Amen.

Na záver si každý vezme svoju modrú stuhu s predsavzatím. Môže si ju zavesiť doma na viditeľné miesto ako pripomienku svojho záväzku.

VI. MODLITBY

1. Vďaka za každú kvapku

Pane Bože, Ty si na začiatku stvoril svet a Tvoj Duch sa vznášal nad vodami. Ďakujeme Ti za úžasný dar vody, pretože každá jedna kvapka je veľkým dôkazom Tvojej lásky k nám.

Ďakujeme Ti, že voda dáva piť a prináša život stromom na brehoch, pestrým rybičkám, veľrybám v moriach aj nám ľuďom. Vďaka vode rastie obilie na poliach a celá príroda môže spievať od radosti. Pomôž nám vážiť si každý pohár čistej vody, ktorý máme. Amen.

2. Uzdravenie nášho potôčika

Milosrdný Otče, mrzí nás, že sme niekedy na Tvoj dar vody zabúdali a brali ho ako samozrejmosť. Je nám veľmi ľúto, že ľudia znečisťujú rieky odpadkami a oceány plnia plastami, kvôli čomu trpia ryby a morské tvory.

Odpusť nám, keď vodou niekedy zbytočne plytváme. Roztop naše ľahostajné srdcia. Nauč nás chrániť prírodu, ktorú si stvoril a nazval dobrou. Chceme sa o ňu starať s láskou a čistým srdcom. Amen.

3. Za deti, ktoré majú smäd

Pane Ježišu, Ty sám si nás pozval, že ak sme smädní, máme prísť k Tebe a Ty nás osviežiš.

Dnes Ťa veľmi prosíme za všetky deti a ľudí na svete, ktorí nemajú doma čistú a bezpečnú vodu na pitie. Myslíme na chlapcov a dievčatá, ktorí musia chodiť pešo celé kilometre, len aby priniesli trochu vody pre svoju rodinu. Prosíme Ťa, pomôž nám podeliť sa s nimi o Tvoje dary a spoločne budovať svet, kde nikto nebude trpieť smädom. Amen.